

1. OCHRONA NA PODSTAWIE POLSKIEJ USTAWY

12 marca 2022 r. ogłoszona została Specustawa¹, mająca na celu pomoc obywatelom Ukrainy przybywającym bezpośrednio do Polski. **Ustawa obowiązuje z mocą wsteczną od 24 lutego 2022 r.** Na dzień 25 marca 2022 r. Specustawa została dwukrotnie nowelizowana. Pierwsza zmiana² usuwa wymóg bezpośredniego wjazdu na terytorium Polski, druga³ natomiast wprowadza pewne zmiany w zakresie opieki tymczasowej dla dzieci oraz ustanawia ewidencję tych dzieci, które przybyły do Polski bez opiekuna.

1.1. Kto może legalnie przebywać w Polsce na podstawie Specustawy?

Na podstawie Specustawy za legalny uznaje się pobyt, jeśli wjazd nastąpił 24 lutego 2022 r. lub później oraz nastąpił w związku z działaniami wojennymi w Ukrainie. Poza tym Specustawa wprowadza następujące ograniczenie w zakresie tego, jaki pobyt uznaje się za legalny:

- **wymóg posiadania ukraińskiego obywatelstwa lub bycie małżonkiem obywatela Ukrainy** (status osób nieposiadających ukraińskiego obywatelstwa, niebędących małżonkami obywateli Ukrainy, a uciekających z Ukrainy do Polski nie został uregulowany, co oznacza, że ich pobyt nie może zostać uznany za legalny na podstawie specustawy),

Obecnie Specustawa nie zawiera wymogu wjechania na terytorium Polski bezpośrednio z Ukrainy. Zostało to zmienione pierwszą nowelizacją. **Natomiast wskazano wprost, że ustawa nie obejmuje obywateli Ukrainy:**

- 1) **posiadających: zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, zezwolenie na pobyt czasowy, status uchodźcy, ochronę uzupełniającą, zgodę na pobyt tolerowany; a także**
- 2) **obywateli Ukrainy, którzy złożyli w Polsce wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej lub w imieniu których taki wniosek został złożony, albo zadeklarowali złożenie takiego wniosku.**

Wobec tego aktualnie Specustawa obejmuje także wjazd pośredni – poprzez terytorium innego państwa, np. z Ukrainy do Węgier, z Węgier do Polski. Dotyczy to osób, które wjechały do Polski po 24 lutego 2022 r., a nie dotyczą ich wyłączenia wskazane w dwóch punktach powyżej.

1.2. Podstawowe zasady wynikające ze specustawy

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U 2022 poz. 583).

² Ustawa z dnia 23 marca 2022 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r.poz.682), dalej: „**pierwsza nowelizacja**”.

³ Ustawa z dnia 23 marca 2022 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 683) dalej: „**druga nowelizacja**”.

<p>1. Jaki pobyt uznaje się za legalny?</p>	<p>Zgodnie ze Specustawą pobyt legalny ma miejsce, jeśli wjazd nastąpił po 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi w Ukrainie. Najpóźniejsza data wjazdu uprawniająca do legalnego pobytu zostanie wyznaczona w rozporządzeniu wykonawczym do specustawy. Legalny będzie także pobyt dziecka urodzonego w Polsce przez okres, w jakim legalny jest pobyt matki. Uprawnienie do legalnego pobytu wygasa w przypadku wyjazdu z Polski na okres ponad 1 miesiąca. NIE MA KONIECZNOŚCI SKŁADANIA WNIOSKU O LEGALIZACJĘ POBYTU ANI O OCHRONĘ TYMCZASOWĄ. PRZYSŁUGUJE ONA Z MOCY PRAWA, JEŚLI SPEŁNIONE SĄ WARUNKI.</p>
<p>2. Jakie formalności należy spełnić najpierw?</p>	<p>Konieczna jest rejestracja wjazdu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przez komendanta placówki Straży Granicznej podczas kontroli granicznej albo - poprzez złożenie wniosku w dowolnym urzędzie gminy o nadanie numeru PESEL (jeżeli wjazd nie zostanie zarejestrowany na granicy). <p>Termin na złożenie wniosku to 60 dni od wjazdu do Polski. W przypadku osoby nieposiadającej pełnej zdolności do czynności prawnych wniosek składa przedstawiciel ustawowy. W przypadku dziecka wniosek składa osoba sprawująca faktyczną pieczę nad dzieckiem.</p>
<p>3. O czym należy wiedzieć przy wypełnianiu wniosku o nadanie numeru PESEL i rejestrację?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wzór wniosku o nadanie numeru PESEL będzie opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Cyfryzacji; - do wniosku należy dołączyć fotografię; - od osoby składającej wniosek zostaną pobrane odciski palców (nie dotyczy dzieci w wieku do lat 12 i od osób, u których fizycznie jest to niemożliwe); - numer PESEL zostanie nadany po ustaleniu tożsamości osoby w oparciu o dostępne (w tym unieważnione) dokumenty jak paszport, dowód osobisty, ale także karta Polaka, czy prawo jazdy, a przypadku dzieci także akt urodzenia.
<p>4. Jak długo pobyt jest legalny?</p>	<p>18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r., tj. do dnia 24 sierpnia 2023 r.</p>

1.3. Jakie uprawnienia daje specustawa?

Rodzaj uprawnienia	Opis	Podstawa prawna
--------------------	------	-----------------

<p>1. Pomoc ze strony wojewody i innych organów</p>	<p>Wojewoda powinien zapewnić obywatelom Ukrainy, pomoc polegającą na: zakwaterowaniu; zapewnieniu całodziennego wyżywienia zbiorowego; zapewnieniu transportu do miejsc zakwaterowania lub miejsc, w których udzielana jest opieka medyczna; finansowaniu przejazdów środkami transportu publicznego, zapewnieniu środków czystości i higieny osobistej oraz innych produktów.</p> <p>Podobnej pomocy mogą udzielić także inne polskie organy we własnym zakresie.</p>	<p>art. 12</p>
<p>2. Wykonywanie pracy</p>	<p>Obywatel Ukrainy przebywający legalnie w Polsce jest uprawniony do wykonywania pracy, jeżeli jego pracodawca powiadomi w terminie 14 dni od dnia podjęcia przez niego pracy powiatowy urząd pracy o powierzeniu wykonywania pracy tej osobie.</p>	<p>art. 22</p>
<p>3. Wykonywanie działalności gospodarczej</p>	<p>Obywatele Ukrainy przebywający legalnie w Polsce mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na jej terenie na takich samych zasadach jak obywatele polscy, jednakże pod warunkiem nadania im numeru PESEL (procedura opisana w poprzedniej tabeli w pkt. 2 i 3).</p>	<p>art. 23</p>
<p>4. Świadczenia socjalne</p>	<p>Obywatele Ukrainy przebywający legalnie w Polsce mają prawo do uzyskania wskazanych w ustawie świadczeń: rodzinnych, wychowawczego, „dobry start”, z rodzinnego kapitału opiekuńczego, dofinansowania obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku; mogą być im przyznawane także świadczenia na zasadach ustawy o pomocy społecznej, a także pomoc materialna dla uczniów określona w ustawie o systemie oświaty.</p>	<p>art. 26, 29-30, 53</p>
<p>5. Świadczenie w wysokości 300 zł</p>	<p>Obywatel Ukrainy przebywający legalnie w Polsce, któremu został nadany numer PESEL, ma prawo do jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę (oddzielnie np. dla rodziców i dla dzieci). W celu jego uzyskania należy złożyć pisemny wniosek we właściwym urzędzie gminy.</p>	<p>art. 31</p>

6. Pomoc psychologiczna i żywnościowa	Obywatel Ukrainy przebywający legalnie w Polsce ma prawo do uzyskania bezpłatnej pomocy psychologicznej – w celu jej uzyskania należy zgłosić się do właściwego urzędu gminy.	art. 32 i 33
7. Rehabilitacja osób z niepełnosprawnościami oraz pomoc medyczna	Obywatel Ukrainy przebywający legalnie w Polsce może uzyskać bezpłatną pomoc medyczną w takim zakresie, jak obywatele Polski (z niewielkimi wyłączeniami). Ma także prawo do uzyskania świadczeń dla osób z niepełnosprawnościami.	art. 34-37
8. Udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy	Procedura opisana w tabeli poniżej.	art. 38
9. Stypendium socjalne dla studentów	Obywatel Ukrainy przebywający legalnie w Polsce, będący studentem, może ubiegać się o stypendium socjalne przewidziane dla polskich studentów.	art. 41 ust. 10-12
10. Wydłużenie pobytu na podstawie wizy	Jeżeli obywatel Ukrainy przebywa w Polsce na podstawie wizy lub zezwolenia na pobyt czasowy, np. gdy przybył do Polski przed 24 lutego 2022 r., a okres ważności wizy lub zezwolenia kończy się po tej dacie, z mocy prawa zostaje on przedłużony do 31 grudnia 2022 r. Tak samo wydłuża się ważność karty pobytu, dokumentu tożsamości i zgody na pobyt tolerowany. Wydłużenie następuje z mocy prawa, nie ma potrzeby składania wniosków ani dokonywania innych czynności.	art. 42
11. Przyjęcie na studia	Obywatele Polski i Ukrainy będący studentami określonego kierunku na uczelni ukraińskiej mogą ubiegać się o przyjęcie na analogiczny rok i kierunek na uczelni polskiej.	art. 45
12. Zgoda na wykonywanie zawodu lekarza, pielęgniarza	Obywatel Ukrainy, który ma uprawnienia do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, pielęgniarza lub położnego, może uzyskać prawo do wykonywania tego zawodu w Polsce po spełnieniu warunków wskazanych w polskich ustawach o tych zawodach.	art. 61-64

1.4. Po 18-miesięcznym okresie legalnego pobytu – zezwolenie na pobyt czasowy

Powtórzymy, że przez pierwsze 18 miesięcy od 24 lutego 2022 r. pobyt obywateli Ukrainy w Polsce jest legalny po spełnieniu opisanych przesłanek i nie wymaga składania dodatkowych wniosków. **Natomiast w celu zalegalizowania dłuższego pobytu (powyżej 18 miesięcy) konieczne będzie złożenie wniosku o wydanie zezwolenia na pobyt czasowy, co także przewiduje Specustawa.**

1. Jak złożyć wniosek o wydanie zezwolenia na pobyt czasowy?	Wniosek należy złożyć do wojewody właściwego ze względu na miejsce pobytu obywatela Ukrainy (np. osoby przebywające w Warszawie będą składały wniosek do wojewody mazowieckiego, a osoby przebywające w Krakowie – do wojewody małopolskiego). Wniosek należy złożyć w okresie od dnia upływu 9 miesięcy od daty wjazdu do Polski do dnia 24 sierpnia 2023 r. (np. jeśli dana osoba przybyła do Polski w dniu 24 lutego 2022 r., może złożyć wniosek w terminie od 25 listopada 2022 r. do dnia 24 sierpnia 2023 r.; jeśli zaś przybędzie do Polski w dniu 7 kwietnia 2022 r., termin na złożenie wniosku rozpocznie się dnia 8 stycznia 2023 r., a zakończy się również 24 sierpnia 2023 r.). Obywatel Ukrainy, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy, jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Polski bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę.
2. Jak długo obowiązuje zezwolenie na pobyt czasowy i na co pozwala?	Zezwolenie na pobyt czasowy obowiązuje przez 3 lata od daty jego wydania. Pozwala ono zarówno na pobyt, jak i na wykonywanie pracy na terytorium Polski bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę.

2. OCHRONA TYMCZASOWA WEDŁUG PRAWA UNII EUROPEJSKIEJ

Wobec wojny w Ukrainie Rada Unii Europejskiej decyzją wykonawczą z 4.03.2022 r.⁴ uruchomiła rozwiązanie polegające na udzieleniu tymczasowej ochrony osobom uciekającym z Ukrainy na zasadach opisanych poniżej. Mechanizm ten ustanawia szerszy katalog osób, które mogą ubiegać się w Polsce o ochronę, niż polska Specustawa.

2.1. Czym jest ochrona tymczasowa?

Tymczasowa ochrona pozwala na uznanie pobytu osób uciekających z Ukrainy za legalny **w dowolnie wybranym kraju członkowskim Unii Europejskiej niezależnie od tego, w jaki sposób dana osoba opuściła Ukrainę i przez terytorium ilu krajów podróżowała.**

Przykłady:

⁴ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzająca istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkująca wprowadzeniem tymczasowej ochrony.

- Osoba, która dotarła do Polski przez inne kraje, np. Węgry, może złożyć wniosek o ochronę tymczasową w Polsce, jeżeli decyduje się tu pozostać.
- Osoba, która przekroczyła granicę ukraińsko-polską, ale zdecydowała się jechać dalej, np. do Niemiec, może złożyć wniosek o ochronę tymczasową w Niemczech.

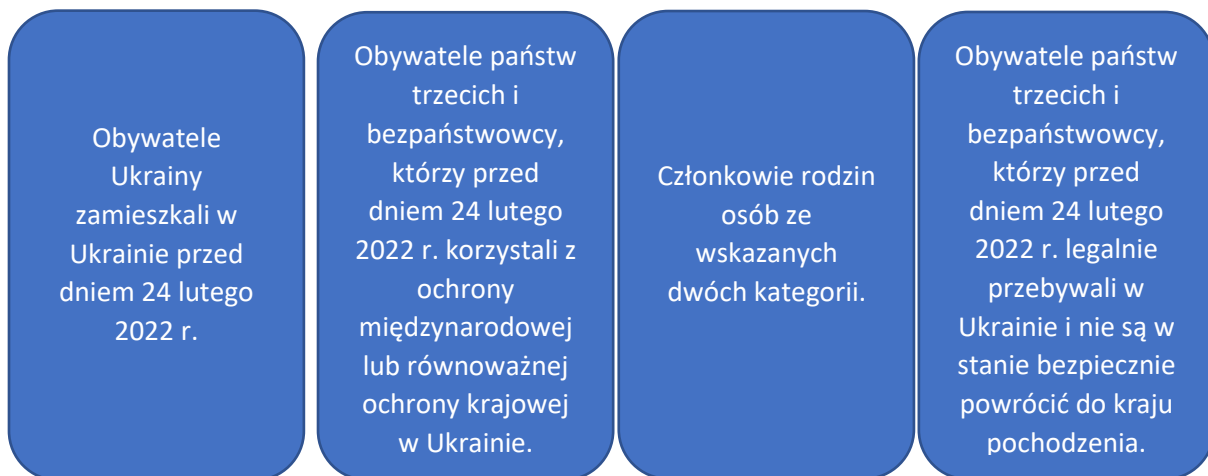
Procedury ochrony tymczasowej nie należy mylić z procedurą przyznania statusu uchodźcy, która uregulowana jest innymi przepisami i jest bardziej skomplikowana oraz długotrwała⁵!

2.2. Ile czasu trwa tymczasowa ochrona?

Podstawowy okres ochrony wynosi **1 rok**.

2.3. Kto jest uprawniony do skorzystania z tymczasowej ochrony?

Decyzja wykonawcza Rady Unii Europejskiej wprowadza szerszy katalog osób, które mogą uzyskać ochronę, niż Specustawa. Obejmuje on także osoby nieposiadające obywatelstwa ukraińskiego, które jednocześnie nie są małżonkami obywatela Ukrainy, podczas gdy osoby te nie są objęte Specustawą. Osoby mogące korzystać z ochrony to:

2.4 Procedura uzyskania tymczasowej ochrony zgodnie z prawem polskim

1. Osoby uprawnione	Osoby wskazane w decyzji wykonawczej Rady UE z 4 marca 2022 r. (pkt 2.3 powyżej)	art. 107 ust. 1 ustawy o udzielaniu
----------------------------	--	-------------------------------------

⁵ Tzw. rozporządzenie Dublin III, (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca);
 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony;
 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej;
 Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tj. Dz.U. z 2021 r. poz.1108)

		cudzoziemcom ochrony
2. Jakich formalności należy dopełnić?	<p>Osoby uprawnione korzystają z tymczasowej ochrony z mocy prawa, nie jest to zależne od złożenia wniosku itp.</p> <p>Natomiast osoba taka może, ale nie musi, złożyć wniosek do Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców o wydanie zaświadczenia potwierdzającego korzystanie z ochrony tymczasowej.</p> <p>Uzyskanie numeru PESEL jest możliwe, ale nie jest obowiązkowe, przy czym brak numeru PESEL może uniemożliwić korzystanie z określonych świadczeń bądź podjęcie określonych aktywności (pkt 4 poniżej).</p>	art. 110 ust. 5 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony
3. Uzyskanie numeru PESEL	<p>Osoby, które są zameldowane w Polsce powyżej 30 dni, otrzymują numer PESEL z urzędu.</p> <p>Osoby, którym nie został nadany PESEL z urzędu, mogą złożyć pisemny wniosek do dowolnego urzędu gminy w Polsce – osobiście lub przez pełnomocnika (w Specustawie – tylko osobiście). Jest to usługa bezpłatna. Wniosek o nadanie numeru PESEL na zasadach ogólnych również jest dostępny na stronach rządowych (https://www.gov.pl/web/gov/uzyskaj-numer-pesel-dla-cudzoziemcow).</p>	art. 16 ust. 2 i 18 ustawy o ewidencji ludności ⁶
4. Do czego jest potrzebny numer PESEL?	<p>Cudzoziemiec przebywający w Polsce nie ma obowiązku posiadania numeru PESEL, jednak w pewnych okolicznościach jest on potrzebny. Przede wszystkim pomaga w weryfikacji tożsamości danej osoby.</p> <p>Ponadto numer PESEL musi mieć pracownik, ponieważ bez niego pracodawca nie będzie mógł dokonać rozliczenia podatkowego.</p> <p>Jeśli dana osoba chce prowadzić działalność gospodarczą, musi złożyć wniosek o wpis do odpowiedniego rejestru. Przy składaniu go w formie elektronicznej konieczne jest podanie numeru PESEL, natomiast wniosek taki może być również złożony w formie papierowej w urzędzie gminy i wtedy numer PESEL nie jest potrzebny (tożsamość</p>	<p>art. 8 ust. 3 in fine ustawy o CEIDG⁷;</p> <p>art. 3 ust. 1 ustawy o zasadach identyfikacji podatników⁸</p>

⁶ Ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 510 ze zm.).

⁷ Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 541 ze zm.).

⁸ Ustawa z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 166).

	wnioskodawcy sprawdzana jest na podstawie np. paszportu).	
--	---	--

2.5 Co daje tymczasowa ochrona?

Poniżej przedstawiony jest zakres ochrony na podstawie Specustawy w porównaniu do ochrony udzielanej na mocy dyrektywy 2001/55/WE, decyzji wykonawczej Rady Unii Europejskiej i polskiej ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony.

	Zgodnie z aktualnym brzmieniem Specustawy obywatele Ukrainy, którzy przybyli do Polski po 24.02 w związku z działaniami wojennymi (oraz ich małżonkowie) będą objęci Specustawą, chyba że posiadają jeden ze statusów wskazanych na s. 1 w dwóch punktach (np. zezwolenie na pobyt stały lub czasowy, status uchodźcy).	Obywatele innych państw, którzy uciekli z Ukrainy – ochrona czasowa na podstawie dyrektywy Rady UE i ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony
Legalny pobyt	Do 18 miesięcy, po tym okresie należy złożyć wniosek o pobyt czasowy.	Na okres roku (istnieje możliwość dwukrotnego przedłużenia o 6 kolejnych miesięcy).
Uzyskanie numeru PESEL	Uproszczona procedura – na podstawie wniosku wypełnionego na formularzu opublikowanym przez rząd, nie trzeba wykazywać interesu prawnego.	Zwykła procedura dla cudzoziemców – na podstawie wniosku, w którym należy podać interes prawny.
Praca i wykonywanie działalności gospodarczej	Można pracować bez zezwolenia na pracę, jeżeli jego pracodawca powiadomi o tym powiatowy urząd pracy w terminie 14 dni. Można też podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na jej terenie na takich samych zasadach jak obywatele polscy, jednakże pod warunkiem nadania numeru PESEL	Można wykonywać pracę bez zezwolenia na pracę, a także wykonywać działalność gospodarczą na takich samych zasadach jak obywatele polscy.
Jednorazowe świadczenie	Jednorazowe świadczenie w wysokości 300 zł przyznawane osobom, które uzyskały numer PESEL, na ich wniosek składany w urzędzie gminy.	Szef Urzędu ds. Cudzoziemców przyznaje świadczenie pieniężne, jeśli nie może zapewnić zakwaterowania,

		wyżywienia lub pomocy medycznej.
500+	Obywatelom Ukrainy przysługują m.in. świadczenia rodzinne i świadczenie wychowawcze 500+.	Nie przysługuje.
Zakwaterowanie i wyżywienie	Wojewoda powinien zapewnić m.in. zakwaterowanie i wyżywienie.	Szef Urzędu ds. Cudzoziemców zapewnia, na żądanie osoby objętej ochroną, opiekę medyczną oraz zakwaterowanie i wyżywienie.
Ubezpieczenie zdrowotne	Ubezpieczenie zdrowotne przysługuje tak, jak ubezpieczonym Polakom.	Pomoc medyczną zapewnia Szef Urzędu ds. Cudzoziemców poprzez finansowanie jej udzielenia przez odpowiednią placówkę medyczną.
Pomoc psychologiczna i żywnościowa	Przysługuje.	Nie przysługuje.
Rehabilitacja osób z niepełnosprawnościami	Tak jak dla obywateli polskich (z niewielkimi wyłączeniami).	Nie przysługuje.
Przyjęcie na studia	Osoba będąca studentem w Ukrainie może ubiegać się o przyjęcie na odpowiednie studia w Polsce. Może także ubiegać się o stypendium socjalne przewidziane dla polskich studentów.	Nie przysługuje.

3. DECYZJA RADY UNII EUROPEJSKIEJ A REGULACJE POLSKIE

Zgodnie z prawem Unii Europejskiej każde Państwo Członkowskie Unii Europejskiej powinno wprowadzić własne regulacje i procedury, na podstawie których możliwe będzie objęcie ww. osób ochroną tymczasową. Polska Specustawa obecnie nie zawęży kręgu osób uprawnionych do obywateli Ukrainy, którzy wjechali z niej bezpośrednio do Polski, natomiast wprowadza ograniczenie w postaci konieczności posiadania ukraińskiego obywatelstwa (lub bycia małżonkiem obywatel Ukrainy). Pozostałe kategorie osób (np. obywatele innych państw, którzy dotarli do Polski z Ukrainy) nie zostały objęte Specustawą. Stosuje się do nich przepisy decyzji wykonawczej Rady Unii Europejskiej oraz przepisy ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony.

Oznacza to, że został w prawie polskim stworzony **dualizm systemów uprawnień w zależności od statusu wysiedleńcy z Ukrainy** – pierwszy system (specustawa) obejmuje obywateli Ukrainy, którzy przyjechali do Polski – niezależnie od tego, czy do Polski dostali się bezpośrednio, czy pośrednio – oraz ich małżonków (z wyłączeniami wskazanymi na s. 1 w pkt. 1 i 2), natomiast drugi system (ochrona tymczasowa) obejmuje pozostałych wysiedleńców z Ukrainy⁹.

Przykłady:

- Obywatel Ukrainy, który przed 24.02 uzyskał w Polsce zezwolenie na pobyt stały lub czasowy, następnie wrócił do Ukrainy, a po 24.02 ponownie dostał się do Polski, nie będzie objęty Specustawą, natomiast będzie go obejmować ochrona tymczasowa na podstawie prawa UE.
- Osoba zamieszkująca w Ukrainie, a niemająca ukraińskiego obywatelstwa, która po 24.02 w związku z wojną dotarła do Polski, nie będzie objęty Specustawą, natomiast będzie ją obejmować ochrona tymczasowa na podstawie prawa UE.
- Osoba niemająca ukraińskiego obywatelstwa, a będąca mężem lub żoną obywatela Ukrainy, która przybyła do Polski po 24.02 w związku z wojną, będzie objęta Specustawą.
- Jeżeli kobieta, która jest objęta Specustawą, po przybyciu do Polski urodzi dziecko, pobyt dziecka również będzie legalny na podstawie Specustawy.

⁹ <https://www.gov.pl/web/udsc/weszla-w-zycie-ustawa-o-pomocy-obywatelom-ukrainy-w-zwiazku-z-konfliktem-zbrojnym-na-terytorium-tego-panstwa>